

Nr 39.

Utlåtande med anledning av väckta motioner om anskaffande av ett statligt undersökningsfartyg av fiskebåtstyp.

I två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 17 av herr *Spetz* och herr *Petersson, Emil*, samt II: 18 av herr *Utbutt m. fl.*, har hemställts att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t begära dels utredning genom fiskeristyrelsen med statens fiskeriför-sök av frågan om anskaffandet av ett statligt undersökningsfartyg av fiskebåtstyp, dels ock att Kungl. Maj:t måtte för riksdagen framlägga de förslag, till vilka utredningen kunde föranleda.

Rörande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sin hemställan, får utskottet hänvisa till framställningen i motionerna.

I infortrat yttrande den 16 februari 1950 över motionerna har *fiskeristyrelsen* anfört följande.

I underdånig skrivelse den 12 augusti 1949 framlade fiskeristyrelsen för Kungl. Maj:ts prövning vissa spørsmål rörande fiskeriväsandets undersöknings- och bevakningsfartyg och framhöll därvid angelägenheten av att undersöknings- och bevakningsfartyget Skagerak utrustades med nytt framdrivningsmaskineri, att vissa förbättringsarbeten utfördes ombord på undersökningsfartyget Eystrasalt samt att ett nytt undersökningsfartyg anskaffades.

Styrelsen anförde i sistnämnda avseende bland annat följande.

»Även om fartygen Skagerak och Eystrasalt bliva satta i stånd att bättre än tillförne fullgöra sina uppgifter, kan därmed behovet av undersökningsfartyg för fiskeriväsandet icke sägas vara behörigen tillgodosett. Redan en jämförelse med förhållandena i våra nordiska grannländer Norge och Danmark giver vid handen, att vårt lands resurser på förevarande område måste anses underdimensionerade. Förutom Skagerak — vars uppgifter delvis avse andra områden än fiskeriundersökningar — disponerar fiskeriväsandet i landet endast över ett fartyg, nämligen Eystrasalt. Detta fartyg är såsom förut framhållits avsett att i första hand ombesörja hydrografisk-biologiska undersökningar och fiskeritekhniska prov och undersökningar inom Östersjöområdet. Erfarenhetsmässigt åtgår hela den tid av året, fartyget kan hållas i gång, för att betjäna detta område, och endast för någon kortare period kan det bliva fråga om att låta fartyget tjänstgöra såsom undersökningsfartyg för andra kustområden eller utföra undersökningar i Vänern och Vättern.

Någon på fisket vid i första hand syd- och västkusten inriktad undersöknings- och försöksverksamhet kan sålunda icke annat än undantagsvis organiseras inom ramen för fiskeriväsandets nuvarande fartygsresurser. I följd härav har också Svenska Västkustfiskarnas centralförbund i skrivelse till styrelsen den 30 juli 1949 hemställt, att styrelsen ville göra framställning

om medel för anskaffande av ett undersöknings- och försöksfartyg. Härvid har förbundet särskilt pekat på angelägenheten av att fiskeritekniska försök och provningar med nya redskap och andra tekniska hjälpmedel för fisket äga rum i största möjliga utsträckning. Fartyget skulle utrustas med alla moderna installationer i fiskeritekniskt hänseende.

Mot bakgrunden av det förut anförda vill styrelsen i princip tillstyrka vad Svenska Västskustfiskarnas centralförbund sålunda föreslagit. Styrelsen håller emellertid före att ett eventuellt statligt engagemang för ett nytt undersökningsfartyg måste föregås av noggranna utredningar rörande lämplig fartygstyp och övriga tekniska frågor liksom beträffande engångskostnaderna för fartygets anskaffning och utrustning och de årliga löneutgifterna och omkostnaderna. Styrelsen hemställer i det följande om Kungl. Maj:ts uppdrag att föranstalta om utredning i angivna avseenden.

Den betydelsefulla del av fiskeriadministrationen, som fiskeriundersökningsfartygens verksamhet utgör, avser styrelsen att organisera efter enhetliga och rationella riktlinjer. Sålunda bör undersöknings- och bevakningsfartyget Skagerak, sedan fartygets driftsäkerhet förbättrats, utnyttjas för sådana hydrografiska och biologiska undersökningar till havs, för vilka kräves ett större fartyg med alla de resurser, detta fartyg besitter, i första hand de undersökningar, som påkallas av det internationella samarbetet på havsforskningens område. Vidare avses fartyget skola tagas i anspråk för fiskeribevakning, främst på avlägsna fiskevatten, samt för lämnande åt fiskarena av hjälp med isbrytning och bogsering genom isen jämte annan erforderlig assistens.

Undersökningsfartyget Eystrasalt bör efter utförandet av de förbättringsarbeten, vartill anslag äskas å tilläggsstat för budgetåret 1949/50, liksom hittills till huvudsaklig del tagas i anspråk för hydrografisk-biologiska och fiskeritekniska undersökningar i Östersjöområdet samt, i mån av tid, även inom andra kustområden och i Vänern och Vättern.

Det ifrågasatta nya undersökningsfartyget bör i första hand avses för syd- och västkustens behov och tonvikten vid dess användande läggas på fiskeritekniska försök och provningar samt fiskrekognosceringar. Givetvis bör detta fartyg även utföra sådana fiskeribiologiska undersökningar, som ej kräva det större fartyget Skageraks resurser.

Med detta program skulle de olika kuststräckornas behov av undersökningsfartyg i stort sett kunna anses tills vidare fyllt, liksom de behov av assistens åt fiskarebefolkningen, vilka falla inom ramen för fartyget Skageraks uppgifter. Att de mera vittsyftande hydrografisk-biologiska havsundersökningarna jämväl komma att bli tillgodosedda inom det skisserade programmet torde framgå av vad i det föregående anförts.»

Genom beslut den 16 september 1949 biföll Kungl. Maj:t i så måtto styrelsens framställning, att Kungl. Maj:t åt styrelsen uppdrog att i samråd med fartygsinspektionen i Göteborgs distrikt utreda frågan om anskaffande av ett nytt framdrivningsmaskineri för fartyget Skagerak och i samband därmed stående spörsmål. Styrelsens hemställan om utredning rörande anskaffande av ett nytt undersökningsfartyg vann däremot icke Kungl. Maj:ts bifall.

Utöver vad som sålunda förevarit i denna fråga får styrelsen erinra, att Kungl. Maj:t i proposition (nr 57) till innevarande års riksdag föreslagit dels att fartyget Skagerak skall användas som bevakningsfartyg vid det svenska sillfisket vid Island, dels anvisande av vissa medel för detta ändamål, därav 25 000 kronor för förhyrande under omkring åtta veckor av ett fiskefartyg såsom ersättning för Skagerak under bevakningstiden. Då Skagerak vid bifall härtill blir bundet av nämnda uppgift omkring tre månader

varje år, bliva de resurser i fråga om fartyg, som stå till buds för undersökningar och bevakning i mera näraliggade farvatten, alltså ännu mera beskurna. Behovet av det ifrågasatta nya fartyget stegras givetvis ytterligare härigenom.

På grund av vad sålunda anförts får styrelsen förorda bifall till motionerna.

Utskottet. Såsom i motionerna framhållits disponerar det svenska fiskeriväsendet för närvarande över två fartyg, nämligen statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov, Skagerak, och statens undersökningsfartyg för fiskeradministrationen, Eystrasalt. De arbeten, som utföras med hjälp av dessa fartyg, äro givetvis av stor betydelse för fisket. Av utredningen i ärendet torde emellertid framgå, att redan de nuvarande arbetsuppgifterna för dessa fartyg äro så omfattande, att någon på fisket vid i första hand syd- och västkusten inriktad undersöknings- och försöksverksamhet icke annat än undantagsvis kan organiseras med anlitande av dem. Även synes kunna sättas i fråga, huruvida fartygen äro i alla delar lämpade för sådan verksamhet. Med hänsyn till angelägenheten av att fiskeritekiska försök och provningar med nya redskap och andra tekniska hjälpmedel för fisket komma till stånd i nödig omfattning anser utskottet, att vad i ärendet förekommit motiverar, att frågan om behovet av och kostnaderna för ett nytt statligt undersökningsfartyg utredes. Utredningen torde lämpligen, såsom motionärerna föreslagit, företagas genom fiskeristyrelsens försorg.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla motionerna I: 17 och II: 18.

Stockholm den 11 maj 1950.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Tjällgren, Anderberg, Näslund, Jon Jonsson, Henry Johansson*, Bror Nilsson, Hjalmar Nilsson, Bertil Andersson, Einar Persson och Aaby-Ericsson*; samt

från andra kammaren: herrar Johnsson i Kastanjegården, Norup*, Jacobson i Vilhelmina, Antby, Andersson i Hyssna, Hæggbloom, fru Eriksson i Hallstahammar, herrar Utbult* och Lindström* samt fru Lindskog.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.